

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 434/2025
13.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Светлане Томић Јокић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а став 3. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва Ктз бр. 1812/2024 од 24.03.2025. године, поднетом против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду 9.К бр. 396/2023 од 02.04.2024. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 490/24 од 27.06.2024. године, у седници већа одржаној дана 13.05.2025. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва Ктз бр. 1812/2024 од 24.03.2025. године и **УТВРЂУЈЕ** да је правноснажним пресудама Првог основног суда у Београду 9.К бр. 396/2023 од 02.04.2024. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 490/24 од 27.06.2024. године учињена повреда кривичног закона из члана 53. у вези члана 281. Законика о кривичном поступку, у корист окривљеног АА.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду 9.К бр. 396/2023 од 02.04.2024. године, на основу одредбе члана 422. тачка 3) ЗКП, према окривљеном АА одбијена је оптужба да је извршио продужено кривично дело полно узнемиравање из члана 182а став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ. Одлучено је о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1 бр. 490/24 од 27.06.2024. године одбијена је као неоснована жалба јавног тужиоца Првог основног јавног тужилаштва у Београду и пресуда Првог основног суда у Београду 9.К бр. 396/2023 од 02.04.2024. године, потврђена.

Јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва поднео је захтев за заштиту законитости Ктз бр. 1812/2024 од 24.03.2025. године, због повреде закона из члана 53.

став 2. у вези члана 281. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости као основан и утврди да је побијаним пресудама повређен закон у корист окривљеног.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио браниоцу окривљеног - адвокату Жељку Симићу, Врховни суд је у смислу члана 490. ЗКП одржао седницу већа, о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, јер веће није нашло да би њихово присуство седници већа било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа Врховни суд је размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Основано јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва у поднетом захтеву указује да је правноснажним пресудама Првог основног суда у Београду 9.К бр. 396/2023 од 02.04.2024. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 490/24 од 27.06.2024. године учињена повреда закона из члана 53. у вези члана 281. ЗКП, јер су нижестепени судови погрешно закључили да оштећена ББ није поднела предлог за кривично гоњење против окривљеног АА, те да то представља околност која трајно искључује кривично гоњење окривљеног.

Из списка предмета произлази да је оштећена ББ пријавила догађаје који су се одиграли 10.08.2021. године и 29.06.2021. године, овлашћеним службеним лицима ПС Палилула дана 17.08.2021. године, о чему је сачињена службена белешка о обавештењу примљеном од грађанина, у којој су описане радње окривљеног које садрже елементе кривичног дела полно узнемиравање из члана 182а КЗ и означен именом и презименом окривљени. Након тога, овлашћена службена лица су извештај заједно са, поред осталог и службеном белешком сачињеном дана 17.08.2021. године доставила надлежном тужилаштву - Првом ОЈТ у Београду.

Одредбом члана 53. став 1. ЗКП прописано је да се за кривична дела за која се гони по предлогу оштећеног, предлог подноси надлежном јавном тужиоцу.

Чланом 53. став 2. ЗКП је прописано да се предлог за кривично гоњење подноси у року од 3 месеца од дана када је оштећени сазнао за кривично дело и осумњиченог.

Чланом 53. став 3. ЗКП прописано је да ако је оштећени поднео кривичну пријаву или предлог за остваривање имовинскоправног захтева у кривичном поступку сматраће се да је тиме поднео и предлог за кривично гоњење.

Одредбом члана 281. ЗКП прописано је да се кривична пријава подноси надлежном јавном тужиоцу, писмено, усмено или другим средством.

Чланом 281. став 3. ЗКП прописано је да ако је кривична пријава поднета полицији, ненадлежном јавном тужиоцу или суду, они ће пријаву примити и одмах доставити надлежном јавном тужиоцу.

Имајући у виду наведено, оштећена ББ се благовремено обратила полицији, односно у року од 3 месеца од сазнања за кривично дело и учиниоца (члан 53. став 2. ЗКП), о чему је полиција сачинила службену белешку о обавештењима примљеним од грађана 17.08.2021. године у којој је детаљно описано шта се догодило и доставила је надлежном јавном тужиоцу, тако да иста у материјалном смислу има карактер кривичне пријаве.

Уједно Врховни суд указује да основано јавни тужилац указује да је кривична пријава најчешћи начин сазнања јавног тужиоца о извршеном кривичном делу и претпостављеном извршиоцу кривичног дела, да ЗКП не захтева посебну форму у којој мора бити поднета кривична пријава, јер је циљ законодавца био да се подносиоцу пријаве омогући да на начин који њему највише одговара пријави догађај који сматра кривичним делом, а да то даље значи да кривичном пријавом се сматра свака дојава јавном тужиоцу да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности, без обзира на начин на који је дојава извршена. Да се кривичном пријавом сматра свака дојава јавном тужиоцу да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности произлази из чињенице да Законик о кривичном поступку не прописује форму и саставне елементе кривичне пријаве, као и да јавни тужилац не може одбацити кривичну пријаву зато што је иста неуредна (члан 284. ЗКП).

При томе, у складу са одредбама члана 281. ЗКП, којом је прописан начин подношења кривичне пријаве, произлази да је један од начина и предаја пријаве полицији, али да није предвиђена посебна форма за подношење кривичне пријаве, а што даље значи да службене белешке које су достављене јавном тужиоцу од стране полиције којима оштећена пријављује извршење кривичног дела у смислу ЗКП представља кривичну пријаву и самим тим, сагласно члану 53. став 3. ЗКП, има дејство предлога за кривично гоњење.

Сходно изнетом, околност да се оштећена обратила полицији, да је поводом њеног обраћања полицији састављена службена белешка, која је заједно са извештајем достављена 30.08.2021. године надлежном јавном тужиоцу, сматра се да је тиме поднела и предлог за кривично гоњење.

Сходно изнетом, погрешан је став нижестепених судова да не постоји предлог за кривично гоњење окривљеног иако је оштећена благовремено обавестила полицију о кривичноправном догађају о коме је састављена службена белешка која јесте доказ да је у смислу Законика о кривичном поступку (члан 281. став 3. ЗКП) поднета кривична пријава у року од 3 месеца од сазнања за дело и окривљеног. При томе, околност да оштећена није истакла имовинскоправни захтев није до значаја за ову конкретну кривичнопроцесну ситуацију, будући да оштећена није дала изјаву којом одустаје од предлога за кривично гоњење, сагласно члану 54. ЗКП.

Стога је Врховни суд, усвајајући поднети захтев за заштиту законитости као основан, донео пресуду у којој је утврдио наведене повреде закона у корист окривљеног, не дирајући при томе у правноснажност побијаних пресуда.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 3) ЗКП, донета је одлука као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.